

Looqin KO

Analyse doelen Jonge Kind
peuters (pre-fase)

Februari 2023

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2023 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Aanbodsdoelen Jonge Kind

Op verzoek van het ministerie van OCW heeft SLO inhoudskaarten met aanbodsdoelen voor het jonge kind ontwikkeld. Ze brengen in kaart waaraan met jonge kinderen gewerkt kan worden, in de voorschoolse periode en in de eerste jaren van de basisschool. De aanbodsdoelen geven een richting waarin kinderen onderwerpen verkennen en ermee leren omgaan. Ze zijn samengesteld door SLO-specialisten op de verschillende leergebieden in samenwerking met experts en voorgelegd aan het onderwijsveld.

De inhoudskaarten met aanbodsdoelen Jonge Kind helpen pedagogisch medewerkers en leerkrachten om te komen tot een beredeneerd aanbod voor alle ontwikkelingsgebieden. Het doel is het inhoudelijk repertoire van de professionals te vergroten en versterken om zo een kwalitatief hoog aanbod aan jonge kinderen te bieden.

Volgsystemen Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse kindvolgsystemen op de markt. Deze volgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Analyses van volgsystemen Jonge Kind

Sinds 2013 analyseert SLO in hoeverre de aanbodsdoelen vóórkomen in (veel gebruikte) volgsystemen Jonge Kind. Dit ook in opdracht van het ministerie van OCW. Bij deze analyses richt SLO zich op de doelen voor taal, rekenen-wiskunde, sociaal-emotioneel en bewegingsonderwijs zoals die op de inhoudskaarten staan beschreven. SLO wil met de analyse een objectief beeld geven. Daarom wordt elk volgsysteem steeds door meerdere analisten met een onderwijsachtergrond bekeken, voordat wordt bepaald of een doel aanwezig, niet aanwezig of deels aanwezig is. Dat betekent overigens niet dat een volgsysteem niet voldoet als doelen ontbreken: er kan door de uitgever bewust voor gekozen zijn om bepaalde doelen wel of niet op te nemen (zie reactie uitgever).

Analyserapportage per volgsysteem Jonge Kind

De analyserapportage vermeldt welke SLO-doelen Jonge kind wel en niet in beeld gebracht worden door het volgsysteem en kan daarmee behulpzaam zijn voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten bij het kiezen van een volgsysteem dat past bij de eigen situatie.

Iedere rapportage bestaat uit drie delen. In het eerste deel geeft de uitgever een reactie op de uitgevoerde analyse en op de rapportage van de analyse. Het tweede deel is een objectieve beschrijving van het volgsysteem. In het derde deel worden de analyseresultaten in tabelvorm weergegeven met een eventuele toelichting op de analyseresultaten.

Alle analyserapportages worden op dezelfde wijze weergegeven en worden gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

DEEL 1: Looqin KO

Reactie van de uitgever

Hier bieden we de uitgever de mogelijkheid om een reactie te geven op de uitgevoerde analyse(s) en op de rapportage van de analyse(s).

<p>Taal</p>	<p>De taalvaardigheid wordt in Looqin gevolgd aan de hand van een omschrijving die de term 'taalvaardigheid' omvat. Aan de hand van een achttal sleutelvragen kan de professional het niveau van de taalvaardigheid van het kind scoren op een vijfpuntsschaal. Er zijn geen letterlijke vertalingen met de inhoudskaarten, desalniettemin kunnen deze zeker als onderlegger worden gehanteerd bij het waarderen van de taalvaardigheid. Ook is het mogelijk om de screeningslijst ontwikkeling naar eigen omschreven domeinen aan te passen, waardoor je volledig naar de domeinomschrijvingen van de organisatie de screenings kunt afnemen.</p>
<p>Rekenen-wiskunde</p>	<p>Rekenen wordt in Looqin vertaald als 'logisch-wiskundig denken' en wordt als volgt omschreven met woorden als abstractievermogen, ordenen of seriëren (van kort naar lang, van dik naar dun), wiskundig denken (het getalbegrip); de beheersing van ruimte- en tijdsbegrippen. Het gaat ook over het ontdekken van patronen en wetmatigheden, over oorzaak-gevolgrelaties leggen en conclusies formuleren op basis van 'logisch' redeneren. De sleutelvragen laten de pm'er nadenken over het niveau waarop het kind functioneert. Er zijn geen letterlijke vertalingen met de inhoudskaarten, desalniettemin kunnen deze als zeker als onderlegger worden gehanteerd bij het waarderen van logisch-wiskundig denken. Ook is het mogelijk om de screeningslijst ontwikkeling naar eigen omschreven domeinen aan te passen, waardoor je volledig naar de domeinomschrijvingen van de organisatie de screenings kunt afnemen.</p>
<p>Sociaal-emotionele ontwikkeling</p>	<p>De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt in Looqin 'sociale competentie' genoemd. Aan de hand van omschrijving én de sleutelvragen komt de pm'er tot een score die aangeeft in hoeverre een kind zich leeftijdsadequaat ontwikkelt op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling. In contact staan met eigen gevoelens én in anderen kunnen verplaatsen: in gevoelens, intenties en in waarnemingen en gedachten. Er zijn geen letterlijke vertalingen met de inhoudskaarten, desalniettemin kunnen deze als zeker als onderlegger worden gehanteerd bij het waarderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook is het mogelijk om de screeningslijst ontwikkeling naar eigen omschreven domeinen aan te passen, waardoor je volledig naar de domeinomschrijvingen van de organisatie de screenings kunt afnemen.</p>
<p>Bewegingsonderwijs</p>	<p>De grote en kleine motoriek in Looqin kun je schalen onder de term 'bewegingsonderwijs'. De omschrijving en sleutelvragen laten de pm'er nadenken of het kind zijn lichaam in allerlei bewegingssituaties kan inzetten en 'besturen'. Het gaat om het kunnen coördineren van de verschillende lichaamsdelen, het beheersen van het spierstelsel (armen, benen, voeten, hoofd, romp) voor een bepaald doel of om een bepaalde taak uit te voeren. De pm'er heeft ruimte om een score te geven op deze onderdelen op de vijfpuntsschaal. Er zijn geen letterlijke vertalingen met de inhoudskaarten, desalniettemin kunnen deze als zeker als onderlegger worden gehanteerd bij het waarderen van bewegingsonderwijs. Ook is het mogelijk om de screeningslijst ontwikkeling naar eigen omschreven domeinen aan te passen, waardoor je volledig naar de domeinomschrijvingen van de organisatie de screenings kunt afnemen.</p>

DEEL 2: Looqin KO

Beschrijving

Titel	<i>Looqin KO</i>
Auteur(s)	Prof. dr. Ferre Laevers, KU Leuven
Uitgever	Onderwijs Maak Je Samen
Jaar van uitgave	2019
Doelgroep	Kinderen van 0-4 jaar in kindcentra en peuterspeelzalen Kinderen van 4-13 jaar in BSO
Samenstelling van het volgsysteem	Procesgericht, digitaal kindvolgsysteem voor kinderen van 0-4 jaar. Bevat instrumenten om voor elk kind welbevinden, betrokkenheid en de ontwikkelingsdomeinen in beeld te brengen. Daarnaast instrumenten voor uitgebreidere, individuele observaties voor kinderen die je uitgebreider in beeld wilt brengen. Uitgebreide rapportagemogelijkheden en een database met interventiemogelijkheden om te werken aan de pedagogische kwaliteit.
Doorgaande lijn	Het kindvolgsysteem <i>Looqin KO</i> is gericht op de voorschoolse periode (kinderen van 0-13 jaar in kindcentra of peuterspeelzalen en BSO). Voor de basisschool is <i>Looqin PO</i> ontwikkeld. Op deze wijze wordt een doorgaande lijn gecreëerd. Informatie uit dit systeem kan worden doorgezet naar <i>Looqin PO</i> .
Geanalyseerde onderdelen	De onderdelen screening 'welbevinden en betrokkenheid', de 'screening ontwikkeling' en 'individuele observaties'.
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	" <i>Looqin KO</i> is een procesgericht kindvolgsysteem voor kinderen van 0-13 jaar. Met <i>Looqin KO</i> kunnen pedagogisch medewerkers kinderen effectief volgen en begeleiden in hun spel en ontwikkeling. Ook helpt <i>Looqin KO</i> pedagogisch medewerkers om scherper te reflecteren en in te spelen op de behoeften van kinderen. <i>Looqin KO</i> zet aan tot nadenken over de ontwikkeling in de breedste zin van het woord: welbevinden, betrokkenheid en ontwikkelingsdomeinen." Binnen <i>Looqin KO</i> ligt de focus op de groep door eerst de groep in beeld te brengen op de gebieden

	<p>welbevinden en betrokkenheid en op groepsniveau met interventies aan de slag te gaan. Het in beeld brengen van de ontwikkelingsdomeinen kan zowel op groeps- als individueel niveau.</p> <p>De werkwijze van <i>Looqin KO</i> en met name de locatierapportage bieden pedagogisch coaches handvatten om de groepen te ondersteunen.</p>
<p>Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals aangegeven in het volgsysteem</p>	<p>"Kinderen die zich welbevinden, maken het op emotioneel vlak goed. Dit is een voorwaarde om tot leren te komen; want kinderen die goed in hun vel zitten zijn kinderen die zich goed kunnen ontwikkelen."</p> <p>"Betrokkenheid merk je aan een hoge concentratie, een opgeslorpt, tijd vergeten bezig zijn. (...) Missen we betrokkenheid bij kinderen dan is er reden tot ongerustheid. Ontwikkeling vindt dan slechts oppervlakkig plaats. "</p>
<p>Inhoud</p>	<p>Binnen <i>Looqin KO</i> staat de sociaal-emotionele ontwikkeling centraal, door altijd naar welbevinden en betrokkenheid te kijken in relatie met de ontwikkelingsdomeinen. De volgende ontwikkelingsdomeinen worden in beeld gebracht: sociale ontwikkeling, emotionele ontwikkeling, grote motoriek, kleine motoriek, taalontwikkeling, begrijpen van de fysische wereld, begrijpen van de maatschappelijke wereld, artistieke expressie, logisch en wiskundig denken, zelfsturing en ondernemingszin.</p> <p>Voor elk ontwikkelingsdomein wordt met een vijfpuntsschaal een beeld gegeven van de ontwikkeling van het kind. "Looqin bevat geen vinklijstjes maar bekijkt het kind in zijn geheel, in al zijn facetten." Een beschrijving van het laagste en hoogste niveau in combinatie met een aantal sleutelvragen helpen bij het bepalen van het ontwikkelingsniveau.</p> <p>Elk kind heeft een persoonlijk dossier met een individueel logboek. Van hieruit heeft de pedagogisch medewerker toegang tot alle informatie die rondom dit kind is verzameld.</p> <p>Daarnaast is er een groepslogboek waarin alle gegevens over de groep overzichtelijk kunnen worden bewaard.</p>
<p>Aspecten taalontwikkeling</p>	<p><i>Looqin KO</i> beschrijft kort wat onder taalontwikkeling wordt verstaan. "Taalvaardigheid gaat over de beheersing van taal als een 'instrument' om iets wat</p>

	<p>je ervaart, voelt of denkt op een trefzekere en indringende manier onder woorden te brengen. (...) Taalvaardigheid omvat ook het ontwikkelingsdomein om vlot te begrijpen wat anderen verwoorden in allerlei vormen, in allerlei situaties en via allerlei media."</p>
Aspecten rekenontwikkeling	<p>Rekenontwikkeling valt binnen <i>Looqin KO</i> onder logisch en wiskundig denken.</p>
Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	<p>Bij <i>Looqin KO</i> wordt altijd eerst naar welbevinden en betrokkenheid gekeken. Daarnaast kan in de individuele observatie gekozen worden om drie items nader in beeld te brengen: emotionele ontwikkeling, sociale ontwikkeling, zelfsturing en ondernemingszin.</p>
Aspecten bewegingsonderwijs	<p>De ontwikkeling in dit domein wordt verwerkt in het domein grote motoriek. Grote motoriek wordt omschreven als de wijze waarop iemand zijn lichaam in allerlei bewegingssituaties kan inzetten en 'besturen'.</p> <p>Het gaat om het kunnen coördineren van de verschillende lichaamsdelen, het beheersen van het spierstelsel (armen, benen, voeten, hoofd, romp) voor een bepaald doel of om een bepaalde taak uit te voeren.</p>
Werkwijze	<p>Met een vijfpuntsschaal brengt de pedagogisch medewerker voor alle kinderen welbevinden, betrokkenheid en de ontwikkelingsdomeinen in beeld. In een groepsoverzicht wordt vervolgens een beeld gegeven van de groepssituatie. Op basis hiervan selecteert de pedagogisch medewerker interventies om een rijke speel-leeromgeving te creëren.</p> <p>Kinderen die het na de groepsinterventies nog nodig hebben, worden gerichter geobserveerd. Dit gebeurt via de 'individuele observaties'. Hierbij worden alleen de aspecten ingevuld die aandacht vereisen. De pedagogisch medewerker maakt hier een eigen keuze in.</p> <p>Alle informatie vanuit de observatieformulieren wordt verzameld in één overzicht. Hierin worden alle bevorderende en belemmerende factoren in de ontwikkeling van het kind getoond.</p>
Aanwijzingen voor registratie	<p><i>Looqin KO</i> geeft van alle te observeren onderdelen (bijvoorbeeld betrokkenheid, taalontwikkeling enzovoort) een omschrijving. De schaalwaarden voor</p>

	<p>betrokkenheid en welbevinden worden toegelicht. Bij de competenties worden de uiterste schaalwaarden (score 1 en score 5) omschreven. Op grond hiervan bepaalt de pm-er de score van een kind. In spoor 2 worden bij een aantal items uitspraken gegeven waaruit de voor het kind passende uitspraken gekozen kunnen worden. Verder zijn er ook veel open vragen waarin de pm-er zelf een beeld van het kind kan schetsen. Hiervoor zijn geen verdere aanwijzingen.</p>
<p>Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen</p>	<p><i>Looqin KO</i> biedt ruim 400 interventies waarmee de pedagogisch medewerker het handelen op de kinderen kan afstemmen. Deze interventies zijn ingedeeld in zes thema's: begeleidersstijl, aanbod, ruimte voor initiatief, organisatie, sfeer en relatie, ouders.</p>
<p>Opmerkingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevat een overzicht dat als voorbereiding op een oudergesprek gebruikt kan worden. • Bevat een wetenschappelijk onderbouwde interventiedatabase die de pedagogische kwaliteit ondersteunt. • Kindcentra die starten met <i>Looqin KO</i> kunnen een implementatietraject op maat volgen. Daarnaast zijn er ook filmpjes die gebruikers een beeld geven van het werken met <i>Looqin KO</i>.

DEEL 3: Looqin KO

Tabel met analyseresultaten op SLO-doelen

Legenda:		
■	=	aanwezig
▣	=	gedeeltelijk aanwezig
□	=	niet aanwezig
n.v.t.	=	niet van toepassing

Sociaal-emotionele ontwikkeling (ONTWIKKELINGSKAART NOVEMBER 2022)

Emotionele competenties		
Zelf (zelfbeeld)	Ontdekken van gevoelens en emoties van zichzelf	■
	Ontdekken van de eigen kwaliteiten en krachten	■
	Ontdekken van verschillen tussen zelf en ander	■
Toelichting -		
Zelfsturing (zelf-management)	Grip krijgen op (eigen) gevoelens	■
	Bijsturen/stoppen van ongewenst gedrag	■
	Uitvoeren van eenvoudige opdrachten en/of doelen	■
Toelichting -		
Relaties (sociale vaardigheden)	Plezier beleven in het omgaan met een ander	■
	Spelen naast of met andere kinderen	■
	Ontdekken wat het vraagt om in een groep deel te nemen	■
	Open staan voor oplossingen bij conflicten	■
Toelichting -		

Sociale competenties		
De ander (besef van de ander)	Open staan voor de emoties van een ander	■
	Deel uitmaken van een groep	■
	Inschatten van het gedrag van een ander	■
Toelichting -		

Morele competenties		
Kiezen (keuzes maken)	Maken van een keuze	■
	Zelf willen doen	■
Toelichting -		

Taal

(INHOUDSKAART AUGUSTUS 2020)

De taalvaardigheid wordt in Looqin gevolgd aan de hand van een omschrijving die de term 'taalvaardigheid' omvat. Aan de hand van een achttal sleutelvragen kan de professional het niveau van de taalvaardigheid van het kind scoren op een vijfpuntsschaal. Er zijn geen letterlijke vertalingen met de inhoudskaarten, desalniettemin kunnen deze zeker als onderlegger worden gehanteerd bij het waarderen van de taalvaardigheid.

Rekenen-wiskunde

(INHOUDSKAART DECEMBER 2019)

Rekenen wordt in Looqin vertaald als 'logisch-wiskundig denken en wordt als volgt omschreven met woorden als abstractievermogen, ordenen of seriëren (van kort naar lang, van dik naar dun), wiskundig denken (het getalbegrip); de beheersing van ruimte- en tijdsbegrippen. Het gaat ook over het ontdekken van patronen en wetmatigheden, over oorzaak-gevolgrelaties leggen en conclusies formuleren op basis van 'logisch' redeneren. De sleutelvragen laten de pm'er nadenken over het niveau waarop het kind functioneert. Er zijn geen letterlijke vertalingen met de inhoudskaarten, desalniettemin kunnen deze als zeker als onderlegger worden gehanteerd bij het waarderen van de rekenen-wiskunde.

Bewegingsonderwijs

(INHOUDSKAART DECEMBER 2021)

De grote en kleine motoriek in Looqin kun je schalen onder de term 'bewegingsonderwijs'. De omschrijving en sleutelvragen laten de pm'er nadenken of het kind zijn lichaam in allerlei bewegingssituaties kan inzetten en 'besturen'. Het gaat om het kunnen coördineren van de verschillende lichaamsdelen, het beheersen van het spierstelsel (armen, benen, voeten, hoofd, romp) voor een bepaald doel of om een bepaalde taak uit te voeren. De pm'er heeft ruimte om een score te geven op deze onderdelen op de vijfpuntsschaal. Er zijn geen letterlijke vertalingen met de inhoudskaarten, desalniettemin kunnen deze als zeker als onderlegger worden gehanteerd bij het waarderen van bewegingsonderwijs.

